

Tas Latweefchu draugs.

1842. 7 Mei.



19^{ta} lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Hamburges, Wahzsemme. No farra gaddeem lihds taggad gan tik leelu nelaimi Wahzsemme ne buhs redsejuschi, ne ka ta irr, kas no 23scha April lihds 26tai eefsch Hamburges notikke; jo tanni pirmâ deenâ paschâ nakti, pehz pulksten' weeneem, is sprulke ugguns, ka schkeet, wisspirmak weenâ nammâ, kur ziggaru taifitajs dsihwoja, un tad tuhliht arri pahra spihkeru, kur tahdas prezjes bija uskrautas, kas lehti eedeggahs; un us scho wihsî pee tohti stipra wehja ugguns ahtrumâ tik breefmigi auge un plohsijahs, ka zilweku rohka mas ko eespehje pretti, un ka wairak ka zettorta dalka no schahs leelas brangas pilssehtas, kam zittkahrt wairak ka 9000 nammi bija, no weetas sadegge pelnds. Ak tawu leelu pulku eelu, kas nu gluschi pa abbam mallahm tufschas un is-pohstitas. Arri rahthse lihds ar wezzu birschu nammu un trim leetahm smuklahm basnijahm irr pelnu pelnds; pa wissam, ja mas, gan lihds 2000 muhreti nammi un spihkeri pohstâ. Bet zil zilweki tur sawu gallur dabbuschi, to wehl ne warreja isrehkinahst. Zitti dabbusja mas dauds no sawahm leetahm un mantahm isglaht un tahs ar ratteem aiswedde leelzeka un zekmallâ uskrahwe appaksch telteem, kur arri paschi nu mahjo. — Zil breefmigas tahs leefmas un zil stiprs tas wehjsch bijis, to gan warram saprast, kad dabbusjam sinnahst, ka us weenas muishas, kas peez juhdses tahku no Hamburges, 24ta April weens deggohs, puff jau sadedsis gabbals ta-petu no wehja dsihst nokritte semme, un eefsch Lihbekes, kas 7 juhdses tahlumâ, wakkards ne ween to ugguns gaischumu eeraudsija, bet arri dascha dsirkstele nokritte. — Teiz, ka wissa skahde gan 20 lihds 25 millionus rubl. sudr. leela buhs.

Is Parihshes. Kamehr polzeije tur zeetaks, labbakus likkumus preekseh fuhmanneem un kutshexeem zehle, tamehr schee lautini, ka schkeet, pa likkuschi dauds gohdigaki, ne ka lihds schim bijuschi, un ihsten usciizam; jo jau pa scho laiku winni no tahs naudas, ko lungi eefsch winnu ratteem bija aismirfuschi, lihds 10,000 rubtus kappera irr gohdigi atdewuschchi un arri no zittahm dahrgahm leetahm leelu pulku. Par to arri 8 wiheus apdahwinaja ar sawadahm gohda-dahwanahm un 7 ar wahrdu gohdam minneja zeitunge.

Ne kahro aplam, sinnaht, fo Deews, schehligâ prahâ, tewim apflehpis.

(Weidsama puffe.)

Weena patte draudsene Annei bij, kurrâ ta kahdu reisi fawas behdas fuh-
dseja, un sawu sirdi atweeglinaja. Za bij mahjas fainneejes weeniga meita
Lihse, bet schi jau arri preeksch kahdam neddelahm bij eemihlejusi jaunu skrih-
weri no ta pascha pulka, kurrâ Annes wihrs deeneja. Wiannas wezzaki no tam
ne gribbeja dsirdeht un Lihsei stipri bij aisteeguschî skrihweri redseht, tad to-
mehr schi winnam waku dewe, daudreis, kad wezzaki ne bij mahjâs, wiannu ap-
mekleht. Ap scho laiku nahze pulkam pawehleschana, us zittu pilssehtu eet kohr-
teli. Tanni wakkarâ preeksch aiseeschanas sehdeja Anne weena patte sawâ kam-
bari, kâ us reis Lihse nobihjusees eeskrehje, un rohkas schnaugdama, wiannu luh-
dse: "Mihla Annin, patauj jel, ka mans Peters zaur tawu istabu warr iseet.
Winsch bij nahjis wehl pehdigu reisi mannim ar Deewu fazziht, bet par ne-
laimi tehws un mahte nejauschi pahrnahze, un durwis aistlehdse, tâ ka appak-
schâ ne kur ne warr ahâ tikt." Anne, draudseni schehlodama, to patahwe,
kaut gan jau daudreis to bij meklejusi atgreest, un skrihweris isgahje pateildams
zaur Annes kambari un tad ohtrâ puffe pa treppehm semmê. Anne atflehdse
sawu schkirstu, gribbedama tur fo eelikt, jo riht jau bij prohjam ja-zeet. Ne-
jauschî ta to wezzu sohbeni usflatta, un isnem to apluhkoht. Ne weenam zil-
wekam, ne pascham wihrum, kâ tik ween Balzeram Anne bij wahrdiru pahr to
notikkumu jauna-gadda nakti fazzijusi. Anne wehl stahweja ar sohbeni rohka
dsikkâs dohmâs, kad durwis tappe atgeuhstas un wiannas wihrs bahls no dufmahm
eenahze. Anne kochti isbihjehs, bet jo wairak wehl par to, kad nomannija, ka
wihrs bij eedsehrees. Schis bij appakschâ pee treppehm skrihweri fastappis, un
redsedams, ka Anne sweschu sohbeni bailigi mekleja preeksch wianna noslehpt, winsch
zittu ne dohmaja, kâ Anne ar to skrihweri gan labbi kohpâ sinnahs. "Zuh-
lin atbildi man, kam tas sohbens peederr!" — kleebsê tas ar breefmigu balsi "ja
ne fazzisi, tad tewi zittadi runnaht mahjischi!" Anne, no leelahm bailehm kâ
apstulbota, atbildeja drebbedama: "Kahrli, mihtais Kahrli! tas teescham tawa
pascha sohbens!" — "Zu, negohdiga, safohdita seewa, wehl eedrohshinajees man-
nâ preekschâ melloht, woi ne redsi, kur mans sohbens pee seenas karr." Ar
scheem wahrdeem tas Annei rahwe sohbeni is rohkas, un wiinnai to dsilli krah-
tis eeduhre. Schi nokritte pee semmes un ar lehnu balsi fazzija: "Kahrli, Kahrli!
pee ta muhschiga Deewa! es esmu beswainiga pee ta grehka, fo tu man usleez".
Es tew peedohdu; Deews lai tew peedohd muhschibâ!" Ar teem wahrdeem
wianna istaide garru. — Tik fo ta nelaimi bij notikkusi, tad wihrs patz, no
leelahm isbailehm sagrabes, gribbeja pee teefas noer, un sawu grehku darbu is-
fazziht, fewi paschu par flepfawu usrahdiht, bet brihtinu apdohmajees, nowilke
mundeeru, un kâ zits namneeks apgehrbees, aistlehdse. Ohtrâ rihtâ gan
wissi kochti isbihjahs, kad Anni arradde nodurtu; un kaut gan ikweens wiannas
wihru par to flepfawu turreja, kaut teefas deesgan puhlejahs, wiannu rohka deb-
buht, — wiss westi! winsch bij itt kâ no semmes nosuddis. — Annes nomirru-
schas meefas tappe kluffam kapsehtâ paglabbatas, un dasch wiannas ruhktam lif-
tenam affaru noraudaja. — Balzers, Annes breefmigu gallu dsirdejis, arri at-

nahze, un teefas=lungem fluffibâ to notiffumu ar to nelainigu sohbeni isteizis, fewim to par peeminneschanu isluhdsahs, un to fâ kahdu dahrgu mantu glabbaja.

Diwidefmits gaddi jau no ta laika bij pagahjuschi, kad Balzers, kas lihds schim fluffibâ, neapprezehets, bij dsihwojis, weenâ deenâ wiffas istabas pawehleja glihti istihricht, un pats, swehtdeenas swahrkus apwilzees, par ilgeem laikeem atkal itt preezigs isffattijahs. Winsch gaidija augstu un mihtu weefi. Schis bij kapteine, kas tahlâ sweschâ semmê karrâ=deenesti Balzera brahtam dauds labbu bij darrijis, un taggad karrâ=deenesti arstahjis, un us sawu tehwu=semni pahrnahkdams, bij sohljis Balzeru apmekleht. Ne ilgi, tad arri jau karræete ar dimeem sirgeem pee durwim peebrauze, un stalts karrâ=lunges, no warr buht 50 gaddeem, ar spohschu mundeeri, iskahpe, un Balzeram laipnigi rohku dewis, to apswiezijnaja. Balzers wedde sawu weefi istabâ, fur arri wehl zitti draugi, kas no Balzera us scho deenu bij' luhgti, atraddahs. Ar scheem nu ta deena itt preezigi tappe pawaddita, un itt ihpaschi tas kapteine deht sawas laipnibas un gudras wallodas, wisseem tohti patifke, un wiffi labprahht klausija, kad tas no tahlahm semmehm un sweschahm tautahm, fo tas bij redsejis, stahstija. — Wakkarâ, kad jau wiffi zitti bij schlihruschees, sehdeja Balzers ar sawu weefi wehl wehlt pee galda, pahre daschadahm leetahm farunnadamees. Pehdigi stahstija kapteine, ka tas no prosta saldata usdeenejis, un ka tam ihpaschi tahlâ Indijes semmê, fur tas zo gaddus ar sawu pulku fadsihwojis, ta laime nahkusi. Sazzija tâ: "Kaut gan ar ween mekleju deenesti sawu peenahkumu peepildiht, tad comehr ween reis pahrkahpu pawehleschanu; bet teescham! ikkattris tâ pat buhtu darrijis." — "Kad jums wehl ne patihk pee meera eet, un ne opniht wehl brihtinu parunnatees, tad gan luhgtu, man to stahstihht;" tâ fazzija Balzers. — "Labprahht, bet juhs effat tas pirmais, kam es to notiffkumu isteizu, kaut gan pahridesmits gaddi pagahjuschi. Es wehl ne biju ilgi pee pulka" tâ nu stahstija kapteine, "kad weens saldats, kas man labs draugs bij, no pulka aisbehdse. Weens ferschantis ar trim saldateem, starp kurreem es arri biju, tappe isstellati winnu mekleht. Trihs deenas wolti meklejuschi, mehsh prett wakkaru greesamees atpakkat. Masu gabbalu pakkatâ eedams, eeraudsiju ais beesu pazegla kruhmu fo kustam. Peegahjis, atraddu sawu draugu; bet schis, rohkas falizzis, luhdse, winnu ne usrahdiht, un labbi sinnadams, ka winnam spitz-rihkschu eela bij ja=ffreen, kad winnu dabbutu rohka, es winna luhgschanai ne warreju atstahweht, un tam ahtri wiffu naudu, kas man klahht bij, dewis, steidsohs prohjam. Zittus panahjis, ferschantis manni bahrgi usluhkoja, prassidams, fur tik ilgi effoht kawejees. Es fazziju, ka kahju maggeniht effoht pahrminnis, un kad patlabban weens ohermanis garram brauze, luhdsu ferschantu, lai man kautu us kammanahm sehstees, jo kahja tohti fahpohht. Ferschantis to palahwe, bet labbu gabbalu brauzis, ohermannis prassija malkas, un kad man wairs kappeika makkâ ne bija, tad tas manni arri tahtaku ne wedde. Bij ja=kahp semmê, un kaut gan jau gluschi tumseh bij, mekleju, no leelzetta no=eedams, taisnaku zellu us pilssatu. Labbu laiku stajagjis, nomanniju, ka biju apmaldijees. Pehdigi eeraudsiju ugguni, un pehz tahs eedams, peenahzu pee itt smuffas mahjas. Wifs bij klufs. Ne fur ne weena zilwefa redseju. Istabas durwis ne bij aisplehgtas, fluffam eegahjis, atraddu istabu tuffschu, bet krahfns preekschâ degge pahri gabbali malkas, us galdu stahweja

maise un allus fanna. Labbi isfalzis, apsehdohs pee galda un pazehdu, dohmadams, ka fainneeks saunâ ne nems, kad nabbaga saldats winna istabâ drusku maises un malku allus panem. Pahr brihtinu atkal tâ pat isgahju kluffu, bet pahr kahdu laifu nomanniju, ka sawu sohbeni biju pamettis, bet ne sinnadams, kur tas notizzis, tumschâ nakti ne warreju mekleht, un dewohs, kad par brihtinu mehnefs uslehze, us pilssatu. Bet, — mihtais Deews! Kas tad jums irr, mihtais Balzers? Woi juhs wahji effat, ka us reisi tik bahli paleekat?“

„Gan ne esimu wahjsch, bet breefmigas bailes manny fir di schat azzumirkli schnaudse,“ fazzija Balzers, „jo zaur scho notikkumu wiffa manna dsihwes laime tappe-pohstita; weens seewischs, ko es wairaf kâ sewi paschu mihleju, breefmigu gallu dabbuja. Bet juhs pee ta ne esseet wainigi, un es juhsu fir di ne gribbu ar to stahstu apbehdinacht.“ — Bet kapteine to itt tohti luhdse, un Balzers tam nu wiffu iseteize no tahs jauna-gadda nakts, lihds Annes breefmigam gallam. „Un schè,“ tâ fazzija Balzers, fastiti atplehdams, kas us galdu stahweja, „schè ir tas nelaimigs sohbens, pee kurra wehl affinis irr redsamas.“ Kapteine stahweja brihtinu kâ mehms un kurlis, tad rohkas preeksch azzim sifdams, kritte pamirris pee semmes. Balzers isbihjees, zehle winnu us krehstu, un kad tas atmohdees, tad eefahze tohti raudacht. Sazzija Balzers: „Mihtais kungs, jil tohti man schehl, ka jums to esimu stahstijis; ja buhtu sinnajis, ka tas jums tâ pee firds ees, tad to ne buhtu darrijis.“ Kapteine galwu nokrattijis, ne wahrdu ne atbildeja, tad peezehlees, un Balzera rohku nehmis, eefahze ar lehnu drebbedamu balsi tâ runnacht: „Mihtais draugs, jums, kurra dsihwes laimi esimu pohstijis, jums gribbu sawu noseegumu un sawas behdas isteikt. Es esimu pats Annes wihrs, tas ferschants Stanmor. Es, es esimu winnas flepkawa! —! Diwidesmits gaddi irr pagahjuschi. Es tahlâ semmè eedewohs atkal kaxa=deenesti. Wiffâs kauschanâs nahwi mettedams, sewim gohdu nopelniju, bet kâ Rain apfahri maldidams, ne esimu warrejis sawai nabbaga nomohzitai dwehselei meeru atrast. Deenâs un naktis man tas affinains lihks preeksch azzim stahw, un ne warredams to wairs ilgaki panest, gribbu pee teefas eet, un pats sewi par flepkawu usrahdiht, neggi es tâ pee duffas nahkschu!“

„Nè, to ne darrait, mihtais kungs!“ — fazzija Balzers ar mihtigu balsi. „Deews, kam ta grehzineeka nahwe ne patihf, juhsu dsihwibu tik ilgi irr faudsejis, gribbedams, lai juhs zaur labbeem darbeem peedohschanas wehrtigi paleekat. Aegreeschana un firsniga noscheloschana irr winnam labpatihfami uppuri. Gaidait ar pazeeschanu, kamehr winsch juhs preeksch sawas taifnas teefas aizinahs, un tizzeet drohschi, ka winsch, kas pats irr ta schehlastiba, arri jums peedohs, un juhs tur to meeru panahksheet, ko ta pasoule ne warr doht.“

„Lai Deews juhs nahwes stundinâ tâ eepreezina, kâ juhsu wahrdt mannu isbai-tohtu fir di irr eepreezinajusch. Ja! es gribbu dsihwoht un zeest, kamehr tas Kungs pats sakka: Nu irr gan!“ — Ir scheem wahrdeem kapteine Balzera dewe labbu nakti, un ohrâ kambari pee duffeschanas gahje.

Dhtrâ rihâ winnu atradde nomirruschu.

D. R.

Lihds 5. Mei pee Nihzes irr atnahkschi 463 fuggi un atbraukusch 86.

Brihw drikleht. No Widsemmes General-gubbernementes pusses: Dr. C. C. Napierſky.